

БЕЗКОСТЕНКО Артур Олександрович

здобувач вищої освіти 3 курсу юридичного факультету Національного університету біоресурсів та природокористування України

ПАНЬКОВА Лілія Олександрівна

науковий керівник, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного та господарського права Національного університету біоресурсів і природокористування України
(м. Київ, Україна)

**ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА БІЗНЕСУ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД:
ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ПРОГРАМ ДОПОМОГИ**

У контексті збройної агресії проти України та тривалого воєнного стану, питання державної підтримки бізнесу набуло надзвичайної актуальності. Втрата ринків збуту, знищення інфраструктури, дефіцит кадрів та логістичні обмеження змусили український уряд терміново впроваджувати правові інструменти, спрямовані на забезпечення життєздатності підприємств. Підтримка малого та середнього бізнесу (МСБ) виступає ключовою складовою збереження економічного потенціалу та функціонування національного ринку в умовах війни.

Правове регулювання програм підтримки бізнесу базується на положеннях законів України, постанов Кабінету Міністрів, а також спеціальних антикризових ініціатив, ухвалених із врахуванням воєнного часу. Серед ключових правових актів варто відзначити Закон України «Про правовий режим воєнного стану» [1], зміни до Податкового кодексу України [2], а також низку постанов, що стосуються надання грантів, компенсацій, податкових пільг та доступу до кредитування.

Однією з наймасштабніших програм стала урядова ініціатива «єРобота», яка включає в себе грантову підтримку для створення та розвитку бізнесу. Зокрема, програма «Власна справа» передбачає надання безповоротних грантів до 250 тис. грн для запуску мікробізнесу, що передбачає створення не менше одного робочого місця. Аналогічні інструменти, такі як гранти для

переробних підприємств та ІТ-сфери, мають на меті стимулювання галузей, що здатні швидко адаптуватися та дати поштовх для економічного зростання.

Важливим елементом підтримки також стала програма «5-7-9%» — пільгове кредитування, умови якого були розширені для бізнесу в умовах війни. Нормативно-правова база дозволила охопити ширші категорії бізнесу, включаючи релоковані підприємства, аграріїв, виробничі компанії. Програма стала ключовим джерелом доступного фінансування для суб'єктів, які втратили можливість отримати ресурси в комерційних банках на загальних умовах.

Правовий аналіз державної підтримки виявляє кілька позитивних аспектів: швидке впровадження законодавчих ініціатив, адресність допомоги, цифровізація процедур подачі заявок через «Дію», прозорість розгляду кандидатур. Разом з тим, наявні й суттєві виклики — недостатнє фінансування, нерівний доступ до грантів через різні рівні обізнаності в регіонах, складність верифікації бізнес-намірів у новостворених підприємств, що іноді породжує ризики зловживань.

Також існують проблеми з координацією на місцевому рівні, коли органи влади неспроможні швидко адаптуватися до централізованих ініціатив. Потребує доопрацювання правовий механізм підтримки релокації підприємств — питання логістики, оренди приміщень, земельних ділянок та електропостачання не завжди врегульовані вчасно [3].

Держава має забезпечити не лише фінансову, а й нормативну підтримку: сприяти спрощенню процедур, зниженню регуляторного тиску, розвитку правового захисту інвесторів та підприємців. Особливу увагу варто приділити формуванню публічно-приватного партнерства в регіонах, а також інтеграції міжнародної технічної допомоги з внутрішніми програмами.

Правовий аналіз програм підтримки бізнесу у воєнний період свідчить про їх важливість для стабілізації економіки та збереження трудових ресурсів.

Проте ефективність таких програм напряму залежить від гнучкості правового середовища, фінансових можливостей держави та рівня координації з громадянським суспільством.

Список використаної літератури:

1. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» від 12.05.2015 № 389-VIII.
2. Податковий кодекс України. — [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 червня 2022 р. № 738 «Про реалізацію грантових програм для бізнесу».

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Юридичний факультет
Кафедра цивільного та господарського права

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРИВАТНОПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

тези доповідей учасників III Міжнародної науково-практичної конференції
присвяченої 127 річниці заснування Національного університету біоресурсів
і природокористування України
(м. Київ, 15 травня 2025 р.)

Київ 2025

За зміст та якість матеріалів відповідальними є автори публікацій.

Актуальні питання приватноправового регулювання в умовах євроінтеграції: тези доповідей учасників III Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 127-річниці заснування Національного університету біоресурсів і природокористування України (м. Київ, 15 травня 2025 року.) / За заг. ред. проф. О.Ю. Піддубного. Київ, 2025. 234 с.

У збірнику розміщено тексти наукових доповідей, присвячених дослідженню актуальних питань у сфері приватного права в Україні та перспектив його розвитку і вдосконалення в контексті євроінтеграції.

Розраховано на науковців, викладачів, аспірантів та здобувачів наукового ступеню, а також суддів, адвокатів та практикуючих юристів, спеціалістів у сфері приватного права.